

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο Ian Hargreaves στο κείμενό του αναφέρεται στο δημόσιο αγαθό της ενημέρωσης στην εποχή μας όπου ο ρόλος των ΜΜΕ είναι καταλυτικός στη διαμόρφωση της συνείδησης, ιδιαίτερα των νέων. Επισημαίνει την αντίφαση ανάμεσα στην άνοδο του ρόλου των ΜΜΕ και στην καθολική αμφισβήτηση της αξιοπιστίας τους. Ο καταγισμός των πληροφοριών οδηγεί στην υποτίμηση της αξίας της έρευνας αλλά και στην άκριτη αποδοχή τους, γεγονός που οδηγεί στην ανάπτυξη κατευθυνόμενης και χωρίς αρχές δημοσιογραφίας. Σ αυτό το πλαίσιο ο δημοσιογράφος μετατρέπεται σε όργανο εξυπηρέτησης συμφερόντων και συχνά, λόγω της ματαιοδοξίας, υποκαθιστά τη δικαστική εξουσία ή ευτελίζει την έννοια της ψυχαγωγίας. Αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, σύμφωνα με τον Ian Hargreaves, είναι η απώλεια του κύρους και της αξιοπιστίας της δημοσιογραφίας.

B1. Στην εποχή μας ο τεράστιος όγκος πληροφοριών και η αστραπιαία μετάδοσή του συνιστούν δοκιμασία για την εντιμότητα του δημοσιογράφου. Η καταγιστική αυτή ροή δυσκολεύει την κριτική προσέγγιση των νέων από το κοινό, ιδιαίτερα από τους νέους. Αν ο δημοσιογράφος εκμεταλλευτεί το γεγονός αυτό, είτε εξυπηρετώντας συμφέροντα είτε λόγω προσωπικής έπαρσης, συμβάλλει καθοριστικά στην παραπληροφόρηση του κοινού και υιοθετεί ρόλους ξένους προς το λειτούργημά του. Η προσωπική ευθύνη του δημοσιογράφου αποτελεί λοιπόν ζητούμενο ώστε να διαφυλαχθεί η αξιοπιστία και το κύρος του.

B2. **Παράδοξο:** Παράξενο, περίεργο
Ερμηνευτεί: εξηγηθεί, κατανοηθεί
Εκτιμάμε: σεβόμαστε, αναγνωρίζουμε
Ανομολόγητων: αφανέρωτων, άρρητων
Ευτελής: φτηνό, μικροπρεπή

B3. *Με σχόλιο:* « Η χαμένη αξιοπιστία της δημοσιογραφίας»
Χωρίς σχόλιο: « Ο ρόλος του δημοσιογράφου στη σύγχρονη εποχή»

B4. - Δομικά μέρη: Θεματική Περίοδος «Υπό αυτές τις συνθήκες... των δημοσιογράφων.»

Σχόλια – λεπτομέρειες: «Αν ο δημοσιογράφος... ευτελή σόουμαν.»

Κατακλείδα: Δεν έχει

- Τρόποι ανάπτυξης: Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό των μεθόδων της αιτιολόγησης και του αιτίου - αποτελέσματος.

Συγκεκριμένα:

α. Αιτιολόγηση: Η θεματική περίοδος παρουσιάζει μια σαφή θέση και στα σχόλια – λεπτομέρειες εξηγείται γιατί η θέση αυτή ισχύει.

β. Αίτιο – Αποτέλεσμα: «Αν ο δημοσιογράφος... τότε προδίδονται τα συμφέροντα του κοινού.»

Γ. Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο, προτεινόμενος τίτλος:

«Σκεπτόμενος πολίτης, σωστά ενημερωμένος πολίτης»

Πρόλογος: Η ανάπτυξη της τεχνολογίας οδήγησε στην έκρηξη στο χώρο της ενημέρωσης – Καταλυτικός ρόλος των ΜΜΕ στη διαμόρφωση συνειδήσεων – Εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων όπως αυτό της παραπληροφόρησης.

Κύριο Θέμα

Τρόποι παραπληροφόρησης: Μονομερής προβολή, παραποίηση, αποσιώπηση γεγονότων. Υπέρμετρος έπαινος, σπίλωση. Προβολή του ασήμαντου, διαπλοκή του γεγονότος με το σχόλιο, στόχευση στο συναίσθημα.

Αίτια:

- Η εξάρτηση των ΜΜΕ από οικονομικά συμφέροντα. Τα ισχυρά ΜΜΕ είναι μεγάλες επιχειρήσεις, συνδεδεμένες με ακόμα μεγαλύτερες και διαπλέκονται με την εξουσία. Γιγαντισμός και συγκεντροποίηση καθώς ολοένα και λιγότεροι άνθρωποι ελέγχουν τα ΜΜΕ διεθνώς. Κερδοσκοπικές επιχειρήσεις με προτεραιότητα το υλικό κέρδος και όχι την ποιότητα της ενημέρωσης.
- Η πολιτική εξουσία επιδιώκοντας την εκμετάλλευση της δύναμης των ΜΜΕ διαπλέκεται με αυτά. Υποτάσσει την αλήθεια στις δικές της βλέψεις και συμφέροντα εξασφαλίζοντας τη στήριξή τους με αντάλλαγμα την ασυδοσία και την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των ιδιοκτητών.
- Η προσωπική στάση των δημοσιογράφων που αποδέχονται την υποταγή στις επιταγές της ιδιοκτησίας. Σ αυτό συντελεί και το χαμηλό επίπεδο συγκρότησης.
- Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου ευνοεί τη γρήγορη και επιδερμική ενημέρωση, χωρίς εμβάθυνση και ουσιαστικό προβληματισμό. Το άτομο γίνεται ενδοτικό στην εντυπωσιακή και εύπεπτη πληροφόρηση. Η άγνοια των μεθόδων που χρησιμοποιούνται επιτείνει το πρόβλημα.

Ρόλος Παιδείας

- Απαραίτητη ώστε να διαμορφωθούν πολίτες με κύριο γνώρισμα την κριτική σκέψη και ικανότητα. Που θα ερευνούν, θα εξηγούν ορθολογιστικά, θα αμφισβητούν. Η διαμόρφωση ενός κοινού με υψηλότερο πνευματικό επίπεδο μπορεί να οδηγήσει στη βελτίωση των προσφερόμενων πληροφοριών. Προστατεύονται έτσι ο πολιτισμός, η γλώσσα, η τέχνη, οι ηθικές αξίες.
- Διαμόρφωση παιδαγωγικής των μέσων. Επιβάλλεται η οργανωμένη παρέμβαση της εκπαίδευσης ώστε να βοηθηθεί ο μαθητής να ανταπεξέλθει στα δεδομένα των πληροφοριών.
- Αποκτά ιδιαίτερη σημασία ο ρόλος του εκπαιδευτικού. Απαιτείται η συμβολή του ώστε ο μαθητής να αποκωδικοποιεί τις πληροφορίες, τη λειτουργία και επενέργειά τους. Να αντιληφθεί τη σχέση των κέντρων πληροφοριών με οικονομικά και πολιτικά κέντρα καθώς και τον τρόπο χρήσης των πληροφοριών.

Επίλογος: Η αντιμετώπιση του προβλήματος της παραπληροφόρησης αποτελεί ανάγκη για την κοινωνία.

Η διαμόρφωση πολιτών με ανοιχτή, κριτική σκέψη που θα αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία στον τομέα της πληροφόρησης είναι προϋπόθεση για τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Επιμέλεια: Αλεξίου Σπύρος
Τομέας Φιλολογίας
Ορόσημο Αθήνας
Ορόσημο Χαλανδρίου